

Comhaltas na Mac Léinn,
Ollscoil na Gaillimhe

*University of Galway
Students' Union*

BUNREACT COMHALTAS NA MAC LÉINN, OÉ GAILLIMH

CONSTITUTION OF NUI GALWAY STUDENTS' UNION

Curtha í bhFeidhm: 5 Aibreáin 2022
Implemented: 5 April 202

BUNREACTH CHOMHALTAS NA MAC LÉINN, OÉ GAILLIMH

1. AINM

Is é ainm an chomhlachta a bheidh rialaithe ag an mBunreacht seo “Comhaltas na Mac Léinn, Ollscoil na hÉireann, Gaillimh”, nó “NUI Galway Students’ Union” i mBéarla, ar a dtabharfar “an Comhaltas” anseo ina dhiaidh seo.

2. MISEAN

Is é misean an Chomhaltais ionadaíocht a dhéanamh dá chuid ball, agus cearta na mball sin a chur chun cinn, a chosaint agus a chur i bhfeidhm ar gach leibhéal den tsochaí.

3. BUNCHUSPÓIRÍ

Is iad bunchuspóirí an Chomhaltais aon ábhar ina bhfuil leas ag na baill a chur chun cinn agus a chur ar aghaidh, agus gan dochar do ghinearáltacht an mhéid sin roimhe seo, na nithe seo a leanas go háirithe:

- i. Feidhmiú mar chomhlacht ionadaíoch aitheanta do mhic léinn cláraithe laistigh den Ollscoil agus ionadaíocht a dhéanamh lena leas.
- ii. Seirbhísí sóisialta, áineasa agus tráchtála a bhainistiú agus a chur ar fáil do bhaill an Chomhaltais.
- iii. Plé agus taighde ar gach ábhar ina bhfuil suim ag baill an Chomhaltais a chur chun cinn, ábhair a bhaineann le hoideachas agus leas go háirithe, agus iad sin a chur in iúl do bhaill an Chomhaltais.
- iv. Aontacht an Chomhaltais agus teagmháil idir na baill a chur chun cinn trí chúnamh a thabhairt do chlubanna, cumainn agus eagraíochtaí mic léinn eile laistigh den Ollscoil.
- v. Dea-chaidreamh a chothú idir foireann agus mic léinn OÉ Gaillimh.
- vi. Dícheall a dhéanamh rochtain chóir, chothrom ar an oideachas a spreagadh agus a bhaint amach i ngach uile earnáil de mhuintir na hÉireann trí mheán na Gaeilge nó an Bhéarla.

4. BALLRAÍOCHT

Beidh gach mac léinn cláraithe de chuid OÉ Gaillimh ina lánbhall den Chomhaltas tar éis dó an tobhach mic léinn a íoc. Beidh gach ball den Choiste Feidhmiúcháin ina lánbhall den Chomhaltas de bhua go raibh sé tofa.

5. ÚDARÁS

Faoi réir an bhunreacht seo, na horgáin arna mbunú ag an mBunreacht seo, feidhmeoidh siad cumhachtaí rialtais an Chomhaltais agus dílseofar dóibh cumhachtaí rialtais an Chomhaltais san ord tosaíochta seo a leanas, eadhon:

- A. Reifreann
- B. Bord na nLontaobhaithe
- C. Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn
- D. An Coiste Feidhmiúcháin
- E. An tUachtarán

A. Reifreann

Déanfar reifreann de na baill uile de réir mar atá leagtha amach sna sceidil a ghabhann leis an mBunrecht. Beidh Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn agus Oifigigh an Chomhaltas uile faoi réir aon chinnidh a dhéanfar de bhun reifrinn.

B. Bord na nLontaobhaithe

- i. Sealbhóidh Bord na nLontaobhaithe gach maoin, sócmhainn, dlíteanas agus infheistíocht de chuid an Chomhaltas ar iontaobhas do bhaill an Chomhaltas. Ní bheidh na hiontaobhaithe faoi phriacal aon éilimh i gcoinne an Chomhaltas ná dhlíteanas an Chomhaltas go pearsanta ag am ar bith. Slánóidh an Comhaltas agus a bhaill na hiontaobhaithe agus glacfaidh an Comhaltas agus a bhaill leis go bhfuil na hiontaobhaithe neamhurchóideach ó gach éileamh, costas, agus riosca a éiríonn de dhroim a seasaimh mar iontaobhaithe.
- ii. Tabharfaidh Bord na nLontaobhaithe comhairle don Uachtarán ar chúrsaí soláthair foirne, riaracháin, airgeadais agus gnéithe eile den Chomhaltas.
- iii. Beidh cúigear iontaobhaithe ar a laghad ag an gComhaltas agus naonúr ar a mhéad, a bheidh ceaptha ag an gCoiste Feidhmiúcháin. Féadfaidh tromlach dhá thrian de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn, le córam, iontaobhaithe a bhriseadh as oifig. Beidh siad i seilbh oifige go dtí go n-éireoidh siad as nó go dtí go mbrisfeadh siad as oifig iad.
- iv. Tiocfaidh na hiontaobhaithe le chéile a mhinice is gá ach uair amháin sa bhliain ar a laghad.
- v. Ní bheidh na hiontaobhaithe ina mbaill den Chomhaltas.

C. Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn

- i. Beidh Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn ina fóram do na hIonadaithe Ranga.
- ii. Féadfaidh gach mac léinn freastal ar Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn. Ní fhéadfaidh ach Ionadaithe Ranga cláraithe vótáil ag Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn.
- iii. Tiocfaidh Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn le chéile trí huair ar a laghad in aghaidh an tseimeastair.
- iv. Déanfaidh an Coiste Feidhmiúcháin Cathaoirleach Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn a cheapadh.
- v. Fónfaidh Cathaoirleach Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn go ceann téarma trí bliana agus beidh sé nó sí in-athcheaptha ansin go ceann téarma trí bliana eile.
- vi. Ní bheidh Cathaoirleach Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn ina b(h)all den Chomhaltas.
- vii. Féadfaidh dhá thrian de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn le córam Cathaoirleach Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn a bhaint.

- viii. I gcás nach mbeidh an Cathaoirleach i láthair ag cruinniú de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn, déanfaidh an Chomhairle duine dá líon a thoghadh ina c(h)athaoirleach gníomhach
- ix. Beidh ar gach Oifigeach Feidhmiúcháin freastal ar chruinnithe Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn. Má theipeann ar oifigeach freastal ar trí chruinniú de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn as a chéile, agus mura nglacann Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn lena leithscéalta i scríbhinn, measfar gur éirigh sé as.
- x. Cuirfidh gach oifigeach Feidhmiúcháin tuairisc i scríbhinn maidir leis an obair faoinar thug sé i ndiaidh an chruinnithe dheireanaigh faoi bhráid Chathaoirleach Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn tráth nach déanaí ná trí lá coláiste roimh an gcrúinniú. Má theipeann ar oifigeach tuairisc a chur faoi bhráid an Chathaoirleach i ndáil le trí chruinniú le linn na bliana, measfar gur éirigh sé as.
- xi. Féadfaidh baill Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn rúin a mholadh trí theagmháil, i scríbhinn, a dhéanamh le Cathaoirleach Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn tráth nach déanaí ná trí lá coláiste roimh an gcrúinniú. Is éard atá i gceist le laethanta coláiste ná laethanta a bhfuil cúrsaí fochéime á múineadh mar atá leagtha amach i bhFéilire Acadúil na hOllscoile.
- xii. Féadfaidh gach mac léinn labhairt ar rúin agus ceisteanna a chur ar oifigh.
- xiii. Déanfar vótáil ar rúin ag Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn ar bhonn tromlach simplí de na vótaí de ghnáth. Déanfar vótáil de réir na rialachán atá leagtha amach sa sceideal bainteach den Bhunreacht seo.
- xiv. Féadfaidh aon bhall de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn athchomhaireamh na vótaí a éileamh. Beidh trí athchomhaireamh ar a mhéad ann, agus déanfaidh an Cathaoirleach breithniú ar an gceist ina dhiaidh sin.
- xv. Tionólfar cruinniú speisialta de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn tar éis iarratas i scríbhinn a chur faoi bhráid Bhainisteoir Ginearálta an Chomhaltais, nó a cheapaí. Féadfaidh na daoine seo a leanas an t-iarratas sin a dhéanamh:
 - a. Uachtarán an Chomhaltais (ar a thionscnamh féin)
 - b. An Coiste Feidhmiúcháin (trí thromlach simplí de na vótaí)
 - c. Cathaoirleach Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn, (ar a thionscnamh féin)
 - d. Bainisteoir Ginearálta Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn (tar éis iarratas i scríbhinn a fháil ó chúigear ball de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn).
- xvi. Ní fhéadfar ach dhá chruinniú speisialta de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn ar a mhéad a thionól gach seimeastar.
- xvii. Scaipfear fógraí faoi Chomhairlí de Chomhaltas na Mac Léinn ar na gnáthbhealaí cumarsáide a úsáideann an Comhaltas, ach tabharfar tús áite do chumarsáid leictreonach.
- xviii. Caoga (50) Ionadaí Ranga is córam do Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn.

- xix. Reáchtálfar cruinnithe de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn de réir buanorduithe a fhéadfaidh na baill a shocrú ó am go ham. Féadfaidh tromlach dhá thrían (2/3) de na daoine atá ann agus ag vótáil buanorduithe den chineál sin a chur ar fionraí. Ní fhéadfar buanorduithe a chur ar fionraí go cúlghabhálach.

D. An Coiste Feidhmiúcháin

Beidh an Coiste Feidhmiúcháin freagrach as gníomhaíochtaí ionadaíocha an Chomhaltais, mar atá leagtha amach in Alt 7, a stiúradh ó lá go lá.

E. An tUachtarán

Feidhmeoidh an tUachtarán cumhachtaí iomlánacha idir cruinnithe den Choiste Feidhmiúcháin, agus cuirfidh sé, ar iarratas, tuairisc maidir leis an obair a rinne sé faoi bhráid na gcruinnithe sin agus beidh sé faoi réir aon chinnidh a dhéanfaidh an Coiste Feidhmiúcháin.

6. AN COISTE AIRGEADAIS

- A. Is faoi rialú an Choiste Airgeadais a bheidh gach cuntas i dtaca leis an bhfeidhm ionadaíoch, an fheidhm riaracháin agus gach feidhm nach bhfuil dílsithe in aonán corpraithe de chuid an Chomhaltais.
- B. Beidh an Coiste Airgeadais freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar chúrsaí airgeadais an Chomhaltais agus as comhairle a thabhairt don Choiste Feidhmiúcháin maidir le haon fhorbairt nó aon tionscnamh faoinar tugadh.
- C. Is é ról an Choiste Airgeadais:
- Buiséad bliantúil Chomhaltas na Mac Léinn a FHAOMHADH.
 - Athbhreithniú a dhéanamh ar an mBuiséad tar éis 6 mhí.
 - Cuntais bhliantúla a fháil agus a scrúdú agus cuntais a chur faoi bhráid Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn.
 - Téarmaí agus coinníollacha a bhaineann le tionacht na n-oifigeach a shocrú, lena n-áirítear luach saothair, saoire bhliantúil agus speansais.
 - Maoirseacht a dhéanamh ar bhainistíocht ghinearálta airgeadais agus forbairt an Chomhaltais.
 - Beidh ar an gCoiste Airgeadais teacht le chéile a mhinice is gá chun a ghníomhaíochtaí a chur i gcrích ach trí huair ar a laghad in aghaidh na bliana, an chéad chruinniú i mí Iúil.
 - Beidh gach ball den Choiste Airgeadais i dteideal na miontuairiscí agus na cáipéisíochta a bhaineann le cruinnithe na mblianta roimhe.
- D. Beidh ar an gCoiste Airgeadais seisear ball. Is iad sin na daoine seo a leanas:
- Uachtarán Chomhaltas na Mac Léinn.
 - Beirt Oifigeach de chuid Chomhaltas na Mac Léinn arna gceapadh ag an gCoiste Feidhmiúcháin.
 - Triúr iontaobhaithe, nó daoine arna gceapadh ag Bord na nIonntaobhaithe.
 - Beidh Cathaoirleach an Choiste ina iontaobhaí arna cheapadh ag Bord na nIonntaobhaithe agus beidh vóta réitigh aige i gcás vóta cothrom.
 - Fónfaidh na hIonntaobhaithe, nó a n-ainmnithe, ar feadh trí bliana ar a mhéad. Líonfaidh Bord na nIonntaobhaithe aon fholúntas chomh luath is áisiúil dóibh.

7. AN COISTE FEIDHMIÚCHÁIN

A. Beidh ar Choiste Feidhmiúcháin an Chomhaltais na baill seo a leanas:

- i. An tUachtarán
- ii. Leasuachtarán / an tOifigeach Leasa agus Comhionannais
- iii. Leasuachtarán / an tOifigeach Oideachais
- iv. Leas-Uachtarán don Ghaeilge
- v. An tOifigeach um Chúrsaí Mac Léinn Lánfhásta
- vi. Cathaoirleach na gCumann
- vii. Captaen na gClubanna
- viii. Tionólaí Coláiste do gach Coláiste de chuid OÉ Gaillimh atá leagtha amach sa sceideal ábhartha atá ag gabháil leis an mBunreacht seo.
- ix. Oifigeach na Mac Léinn Idirnáisiúnta
- x. An tOifigeach um Chearta Inscne agus LADT+
- xi. An tOifigeach um Chearta Míchumais
- xii. Oifigeach na nIarchéimithe Teagasctha
- xiii. Oifigeach na nIarchéimithe i mbun Taighde
- xiv. Oifigeach na Mionlach Eitneach
- xv. An tOifigeach Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta

i. An tUachtarán

1. Feidhmeoidh sé mar an Cathaoirleach agus beidh sé de dhualgas air cloí leis an mBunreacht seo agus téarmaí tagartha na gcuideachtaí ar fad de chuid an Chomhaltais.
2. Beidh sé freagrach as coinneáil i dteagmháil le baill foirne chuí den Chomhaltas, cuideachtaí an Chomhaltais agus lucht bainistíochta na hOllscoile.
3. Beidh sé freagrach as cúrsaí airgeadais an Chomhaltais ó lá go lá i gcomhpháirt leis an mball foirne sinsearach, agus tuairisceoidh sé don Choiste Airgeadais ar na hábhair sin.
4. Beidh sé freagrach as feachtais de chuid Chomhaltas na Mac Léinn a chomhordú ar an iomlán.
5. Beidh air feidhmiú mar bhall ar Bhoird Stiúrthóirí na gcuideachtaí atá i seilbh an Chomhaltais nó a bhaineann leis an gComhaltas.
6. Déanfaidh sé ionadaíocht do bhaill an Chomhaltais ar choistí de chuid na hOllscoile.
7. Beidh sé ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus ina Phríomhurlabhraí don Chomhaltas.
8. Beidh sé mar an príomhthoscaire don Chomhairle Náisiúnta agus do Chomhdháil Bhliantúil Aontas na Mac Léinn in Éirinn.
9. Beidh air tuairisc éigeantach a thabhairt maidir le hobair a rinne sé ag gach cruinniú den Choiste Feidhmiúcháin.

ii. Leasuachtarán, a fheidhmeoidh mar an tOifigeach Leasa agus Comhionannais.

1. Beidh sé nó sí freagrach as eolas faoi shaincheisteanna leasa agus comhionannais a scaipeadh i measc na mac léinn agus iad a chur ar an eolas fúthu. Eagróidh sé nó sí feachtais ar shaincheisteanna ábhartha, tábhachtacha a

bhaineann le cúrsaí leasa agus comhionannais chun na críche sin, i gcomhar le hoifigigh ábhartha eile.

2. Cuirfidh sé nó sí seirbhís éisteachta agus atreoraithe faoi rún ar fáil do bhaill an Chomhaltais chomh maith.
3. Déanfaidh sé nó sí ionadaíocht do bhaill ar choistí éagsúla de chuid na hOllscoile.
4. Reáchtálfaidh sé nó sí an Fóram Leasa agus Comhionannais agus beidh ina c(h)athaoirleach air chomh maith.
5. Beidh air nó uirthi tuairisc éigeantach a thabhairt ar obair a rinne sé nó sí ag gach cruinniú den Choiste Feidhmiúcháin.
6. Cuirfidh na 9 bhForas Comhionannais bonn eolais faoi bhearta an Oifigigh Leasa agus Comhionannais, eadhon:
 - i. Inscne
 - ii. Stádas sibhialta
 - iii. Stádas teaghlach
 - iv. Gnéaschlaonadh
 - v. Creideamh
 - vi. Aois
 - vii. Míchumas
 - viii. Cine
 - ix. Ballraíocht sa Lucht Siúil

iii. **Leasuachtarán**, a fheidhmeoidh mar **an tOifigeach Oideachais**.

1. Beidh sé freagrach as Comhairle na nIonadaithe Ranga a chomhordú i gcomhpháirt le baill foirne bhainteacha.
2. Cuirfidh sé seirbhís éisteachta agus atreoraithe faoi rún ar fáil do bhaill an Chomhaltais.
3. Déanfaidh sé ionadaíocht do bhaill ar choistí éagsúla de chuid na hOllscoile.
4. Beidh sé freagrach as an gCoiste Feidhmiúcháin agus as mic léinn a choinneáil ar an eolas faoi cheisteanna bainteacha oideachais.
5. Beidh sé freagrach as déileáil le hiarratais aonair ó mhic léinn.
6. Reáchtálfaidh sé an Fóram Oideachais agus beidh sé ina chathaoirleach ar an bhFóram sin chomh maith.
7. Beidh air tuairisc éigeantach a thabhairt maidir le hobair a rinne sé ag gach cruinniú den Choiste Feidhmiúcháin.

iv. **Leas Uachtarán don Ghaeilge**

1. Beidh sé nó sí freagrach as an nGaeilge a chur chun cinn i measc na mac léinn i gcoitinne agus chuige sin cuirfidh sé nó sí tús le feachtais ar cheisteanna a bhaineann leis an nGaeilge.
2. Déanfaidh sé nó sí ionadaíocht do na baill ar choistí éagsúla de chuid na hOllscoile.
3. Eagróidh sé nó sí Coiste na Gaeilge agus beidh ina chathaoirleach air, agus beidh ar a laghad trí chruinniú coiste ann in aghaidh na bliana acadúla.
4. Cloífidh sé nó sí leis na spriocanna a leagtar amach i Straitéis Ghaeilge an Chomhaltais, agus forbróidh é mar is cuí.
5. Tabharfaidh sé nó sí tacaíocht d'obair na gcumann Gaeilge ar an gcampus.
6. Éileofar air nó uirthi tuairisc éigeantach maidir leis an obair a rinneadh a thabhairt ag gach cruinniú den Choiste Feidhmiúcháin.

v. An tOifigeach um Chúrsaí Mac Léinn Lánfhásta

1. Déanfaidh sé ionadaíocht do na mic léinn lánfhásta ar an gcampas.
2. Déanfaidh sé iad a spreagadh chun lánpháirt a ghlacadh i saol acadúil agus sóisialta na hOllscoile.
3. Oibreoidh sé in éineacht le hoifigigh eile de chuid Chomhaltas na Mac Léinn, clubanna, cumainn agus an Ollscoil ar an iomlán chun forbairt agus imeascadh na mac léinn lánfhásta a chur chun cinn ag OÉ Gaillimh.

vi. Cathaoirleach na gCumann

1. Beidh sé freagrach as comhoibriú idir cumainn na hOllscoile, an Comhaltas, agus an Ollscoil.
2. Tabharfaidh sé comhairle do chumainn agus guth dá riachtanais agus ábhair is cúram dóibh ar choistí bainteacha de chuid na hOllscoile.
3. Mar sin, aithneoidh an Comhaltas Cathaoirleach na gCumann mar Phríomhionadaí Chumainn na hOllscoile.
4. Reáchtálfaidh sé Fóram na gCumann agus beidh sé ina chathaoirleach air.

vii. Captaen na gClubanna

1. Beidh sé freagrach as comhoibriú idir clubanna na hOllscoile, an Comhaltas, agus an Ollscoil.
2. Tabharfaidh sé comhairle do chlubanna agus guth dá riachtanais agus ábhair is cúram dóibh ar choistí bainteacha de chuid na hOllscoile.
3. Mar sin, aithneoidh an Comhaltas Captaen na gClubanna mar Phríomhionadaí Chlubanna na hOllscoile.
4. Reáchtálfaidh sé Fóram na gClubanna agus beidh sé ina chathaoirleach air.

viii. Tionólaithe na gColáistí

1. Feidhmeoidh siad mar chathaoirligh ar gach Comhairle Ionadaithe Ranga den Choláiste bainteach ('Comhairle an Choláiste').
2. Déanfaidh siad ionadaíocht d'ionadaithe ranga agus mic léinn a gColáiste ar an gCoiste Feidhmiúcháin.

ix. Oifigeach na Mac Léinn Idirnáisiúnta

1. Déanfaidh sé nó sí ionadaíocht do mhic léinn idirnáisiúnta ar an gcampas.
2. Cuirfidh sé nó sí tacaíocht ar fáil do mhic léinn idirnáisiúnta de réir mar is gá.
3. Beidh sé nó sí freagrach as forbairt a dhéanamh ar bheartas an Chomhaltais maidir le heispéireas an mhic léinn idirnáisiúnta.
4. Beidh sé nó sí freagrach as ionadaíocht a dhéanamh do bhaill an Chomhaltais ar choistí éagsúla de chuid na hOllscoile.
5. Déanfaidh sé nó sí imeascadh mac léinn idirnáisiúnta a chur chun cinn ar fud an champais, agus leagfaidh béim ar shaincheisteanna a bhaineann le mic léinn idirnáisiúnta.
6. Rachaidh sé nó sí i gcomhairle leis an Oifig Idirnáisiúnta nuair is cuí.

x. An tOifigeach um Chearta Inscne agus LADT+

1. Déanfaidh sé nó sí ionadaíocht do mhic léinn ar shaincheisteanna a bhaineann le hinscne agus LADT+.
2. Beidh sé nó sí freagrach as forbairt a dhéanamh ar bheartais an Chomhaltais de réir mar a bhaineann siad le saincheisteanna inscne agus LADT+.

3. Rachaidh sé nó sí i gcomhairle le cumainn ábhartha.
4. Eagróidh sé nó sí imeachtaí agus feachtais ábhartha d'fhonn béim a leagan ar shaincheistanna inscne agus LADT+ a théann i bhfeidhm ar mhic léinn.

xi. An tOifigeach um Chearta Míchumais

1. Déanfaidh sé nó sí ionadaíocht do mhic léinn atá faoi mhíchumas ar an gcampas.
2. Déanfaidh sé nó sí imeascadh mac léinn atá faoi mhíchumas a chur chun cinn ar fud an champais, agus eagróidh feachtais ábhartha d'fhonn béim a leagan ar na cásanna neamhionannais a bhíonn le sárú acu siúd atá faoi mhíchumas ar an gcampas agus sa tsochaí go ginearálta.
3. Beidh sé nó sí freagrach as forbairt a dhéanamh ar bheartais an Chomhaltais de réir mar a bhaineann siad le heispéireas an mhic léinn a fheabhsú dóibh siúd atá faoi mhíchumas.
4. Déanfaidh sé ionadaíocht don Chomhaltas ar choistí éagsúla.
5. Rachaidh sé nó sí i gcomhairle leis an tSeirbhís Tacaíochta do Dhaoine faoi Mhíchumas nuair is cuí.

xii. Oifigeach na nIarchéimithe Teagasctha

1. Beidh sé nó sí ar an oifigeach is mó a bheidh freagrach as beartas an Chomhaltais maidir le hiarchéimithe teagasctha.
2. Déanfaidh sé nó sí ionadaíocht ar leasa iarchéimithe teagasctha agus iarchéimithe i mbun taighde araon.
3. Meallfaidh sé nó sí iarchéimithe le bheith páirteach i saol acadúil agus sóisialta phobal na hOllscoile agus i saol acadúil agus sóisialta na hOllscoile féin.
4. Oibreoidh sé nó sí i gcomhar le hOifigeach na nIarchéimithe i mbun Taighde agus le Leasuachtarán / an tOifigeach Oideachais go príomha d'fhonn cearta iarchéimithe a chur chun cinn agus a chosaint.

xiii. Oifigeach na nIarchéimithe i mbun Taighde

1. Beidh sé nó sí ar an oifigeach is mó a bheidh freagrach as beartas an Chomhaltais maidir le hiarchéimithe i mbun taighde.
2. Déanfaidh sé nó sí ionadaíocht ar leasa iarchéimithe teagasctha agus iarchéimithe i mbun taighde araon.
3. Meallfaidh sé nó sí iarchéimithe le bheith páirteach i saol acadúil agus sóisialta phobal na hOllscoile agus i saol acadúil agus sóisialta na hOllscoile féin.
4. Oibreoidh sé nó sí i gcomhar le hOifigeach na nIarchéimithe Teagasctha agus le Leasuachtarán / an tOifigeach Oideachais go príomha d'fhonn cearta iarchéimithe a chur chun cinn agus a chosaint.

xiv. Oifigeach na Mionlach Eitneach

1. Déanfaidh sé nó sí ionadaíocht ar an gcampas do mhic léinn de chuid mionlaigh eitneacha.
2. Beidh sé nó sí freagrach as ionadaíocht a dhéanamh do bhaill an Chomhaltais ar choistí éagsúla.
3. Cuirfidh sé nó sí tacaíocht ar fáil do mhic léinn de chuid mionlaigh eitneacha de réir mar is gá.
4. Rachaidh sé nó sí i gcomhairle le cumainn ábhartha.
5. Eagróidh sé nó sí imeachtaí agus feachtais d'fhonn béim a leagan agus aghaidh a thabhairt ar an ilchineálacht chultúrtha.

6. Déanfaidh sé nó sí imeascadh cultúrtha mac léinn a chur chun cinn ar fud an champais, agus leagfaidh béim ar shaincheisteanna a bhaineann le mic léinn de chuid mionlaigh eitneacha.
7. Beidh sé nó sí freagrach as forbairt a dhéanamh ar bheartas an Chomhaltais maidir le mic léinn de chuid mionlaigh eitneacha.

xv. An tOifigeach Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta

1. Cuirfidh sé nó sí feasacht inbhuanaitheachta agus chomhshaoil chun cinn i measc bhaill an Chomhaltais.
 2. Beidh sé nó sí freagrach as forbairt a dhéanamh ar bheartas an Chomhaltais maidir le saincheisteanna comhshaoil agus inbhuanaitheachta.
 3. Rachaidh sé nó sí i gcomhairle leis na cumainn agus leis na grúpaí leasmhara a bhaineann le hábhar.
 4. Eagróidh sé nó sí imeachtaí agus feachtais a bhaineann le hábhar d'fhonn aird a tharraingt ar shaincheisteanna comhshaoil agus inbhuanaitheachta agus dul i ngleic leo.
 5. Déanfaidh sé nó sí ionadaíocht do bhaill an Chomhaltais ar choistí ábhartha de chuid na hOllscoile.
- B. Beidh an tUachtarán ina bhall de bhrí oifige de gach coiste agus fochoiste de chuid an Chomhaltais ach amháin má deirtear a mhalairt sa Bhunreacht nó i sceideal atá ag gabháil leis an mBunreacht. Féadfaidh sé a phost ar gach coiste a tharmligean, seachas an Coiste Feidhmiúcháin, do bhaill den Choiste Feidhmiúcháin nó baill de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn.
- C. Toghfar oifigigh an Chomhaltais de réir an sceidil ábhartha den Bhunreacht seo.
- D. Beidh an tUachtarán agus na Leasuachtaráin ina n-oifigigh lánaimseartha íoctha de chuid an Chomhaltais. Íocfar iad ar ráta a bheidh le socrú ag an gCoiste Airgeadais.
- E. Beidh an tUachtarán freagrach as an mBunreacht seo a fheidhmiú agus a chosaint.
- F. Ní fhéadfaidh oifigeach a bheith i seilbh níos mó ná aon oifig amháin ag an am céanna.
- G. Beidh an Coiste Feidhmiúcháin freagrach as gníomhaíochtaí ionadaíocha an Chomhaltais a stiúradh ó lá go lá. Cinnfidh an Coiste Feidhmiúcháin polasaí an Chomhaltais agus beidh gach ball den Choiste Feidhmiúcháin faoi cheangal ag na polasaithe sin.
- H. Beidh ar gach ball den Choiste Feidhmiúcháin plean oibre don bhliain a chur faoi bhráid an Choiste Feidhmiúcháin lena fhaomhadh roimh an dara seachtain den chéad semester. Déanfar an plean oibre sin a fhaomhadh agus, a nuashonrú más gá, roimh thús an dara semester, agus arís ag deireadh an dara semester, agus aon uair iomchuí eile a mheasfaidh an Coiste Feidhmiúcháin.
- I. Tiocfaidh an Coiste Feidhmiúcháin le chéile uair sa tseachtain le linn gach seimeastar. Seachtar is córam do na cruinnithe sin. Beidh vóta réitigh ag an gCathaoirleach nuair is gá. Má thiteann líon na ndaoine ag cruinniú faoi bhun an chórait, measfar go mbeidh an cruinniú sin críochnaithe. Foilseofar miontuairiscí ar chruinnithe den Choiste Feidhmiúcháin ar shuíomh Idirlín Chomhaltas na Mac Léinn.

- J. Má theipeann ar bhall den Choiste Feidhmiúcháin freastal ar trí ghnáthchruinniú as a chéile le linn a théarma oifige, agus mura nglacann an cruinniú lena leithscéalta, measfar gur éirigh sé as. Má theipeann ar bhall freastal ar shé chruinniú as a chéile, beag beann ar cibé acu a ghabhann nó nach ngabhann sé leithscéal, measfar é nó í a bheith éirithe as.
- K. Tabharfar fógra aon lá roimh gach gnáthchruinniú an Choiste Feidhmiúcháin. Féadfaidh cúigear oifigeach nó an tUachtarán cruinniú práinne den Choiste Feidhmiúcháin a thionól ag aon am. Caithfear aon chinneadh a dhéanfar ag cruinniú práinne den Choiste Feidhmiúcháin a dhaingniú ag an gcéad ghnáthchruinniú eile den Choiste Feidhmiúcháin nó measfar go bhfuil sé curtha ar neamhní *ab initio*.
- L. Beidh an Coiste Feidhmiúcháin freagrach as na mionsonraí uile a bhaineann le feidhmiú an Chomhaltais. Beidh gach ball den Choiste Feidhmiúcháin freagrach as an gComhaltas a fheidhmiú go rathúil. Beidh ar gach ball den Choiste Feidhmiúcháin aon ábhar atá faoi rún de bharr chinneadh an Choiste Feidhmiúcháin a choimeád faoi rún.
- M. Beidh an Coiste Feidhmiúcháin freagrach don Chomhaltas. Déanfaidh sé bearta a mheasfaidh sé is riachtanach agus inmhianaithe ar mhaithe leis an gComhaltas agus baill an Chomhaltais. Feidhmeoidh an tUachtarán cumhachtaí iomlánacha idir cruinnithe den Choiste Feidhmiúcháin, ach beidh sé freagrach don Choiste Feidhmiúcháin as aon chinneadh den sórt sin.
- N. Beidh ar oifigigh nuathofa freastal ar sheachtain d'oiliúint ionductúcháin sula bhféadfaidh siad a n-oifigí a thógáil. Is é an tOifigeach roimhe a chuirfidh an oiliúint sin ar fáil. Íocfar na hoifigigh nuathofa agus na hoifigigh roimhe ar an ráta céanna don tseachtain oiliúna sin. Ní íocfar an luach saothair sin, áfach, sa chás go raibh an t-oifigeach roimhe togha don oifig chéanna arís nó d'oifig eile ar an gCoiste Feidhmiúcháin.

8. SLÁNAÍOCHT

Slánóidh an Comhaltas na hoifigigh uile agus glacfaidh leis go mbeidh na hoifigigh neamhurchóideach ó aon chaillteanas a thabhófar agus ó gach éileamh a dhéanfar ina gcoinne agus iad ag tabhairt faoina ndualgais, ar chuntar go mbeidh siad ag tabhairt faoi na dualgais sin i ngnáthchúrsa a bpoist nó go mbeidh siad ceadaithe roimh ré ag an gCoiste Feidhmiúcháin.

9. COMHAIRLÍ IONADAITHE RANGA NA gCOLÁISTÍ

- A. Beidh Comhairle Coláiste ag gach coláiste de chuid Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, mar atá liostaithe sa sceideal ábhartha.
- B. Cuirfear Comhairle Iarchéimithe ar bun chomh maith agus beidh ar an gComhairle sin gach ionadaí ranga iarchéime ar fud na hOllscoile. Tuigfear go bhfuil Comhairle na nIarchéimithe san áireamh i ngach tagairt do Chomhairlí Coláiste.
- C. Socróidh Leasuachtarán/an tOifigeach Oideachais an Chomhairle Coláiste dá sanntar aonaid acadúla tar éis dó dul i ndáil chomhairle leis na hacadóirí sna haonaid ábhartha.

- D. Beidh ar gach Comhairle Coláiste ionadaithe do gach rang sa choláiste sin, idir ranganna fochéime agus iarchéime.
- E. Is é feidhm gach Comhairle Coláiste na hábhair is cúram don Choláiste sin a phlé.
- F. Tiocfaidh gach Comhairle Coláiste le chéile dhá uair gach seimeastar le linn na bliana acadúla.
- G. Beidh gach ionadaí ranga atá ar Chomhairle a Choláiste i dteideal aon vóta amháin ag cruinniú den Chomhairle Coláiste sin.
- H. Freastalóidh Leasuachtarán/an tOifigeach Oideachais agus Tionólaí an Choláiste ábhartha ar gach cruinniú den Chomhairle Coláiste sin. Déanfaidh Tionólaí an Choláiste cathaoirleacht ar gach cruinniú. An tUachtarán
- I. Mura mbíonn Tionólaí an Choláiste in ann freastal ar chruinnithe, féadfaidh sé a fhreagracht a tharmligean do bhall eile den Choiste Feidhmiúcháin nó do bhall den Chomhairle ábhartha.
- J. Beidh ar an Oifigeach um Chúrsaí Mac Léinn Iarchéime freastal ar chruinnithe de Chomhairle na nIarchéimithe.
- K. Aon rún nó aon mhír atá le cur le clár oibre cruinnithe de Chomhairle Coláiste, cuirfear faoi bhráid Thionólaí an Choláiste sin nó Leasuachtarán/an Oifigigh Oideachais i scríbhinn iad dhá lá coláiste ar a laghad roimh an gcruinniú ag a ndéanfar plé orthu.

10. COISTÍ AGUS FÓRAIM CHOMHALTAS NA MAC LÉINN

Cuirfear an Coiste Feidhmiúcháin coistí agus fóraim ar bun, lena n-áirítear:

A. Cruinniú Ginearálta Chomhaltas na Mac Léinn

- i. Tionólfar Cruinniú Ginearálta Chomhaltas na Mac Léinn uair sa bhliain ar a laghad agus tabharfar fógra do na mic léinn trí lá coláiste ar a laghad roimh ré.
- ii. Déanfaidh Uachtarán Chomhaltas na Mac Léinn cathaoirleacht ar an gcruinniú de ghnáth, ach féadfaidh sé iarraidh ar bhall eile den Chomhaltas feidhmiú mar Chathaoirleach faoina rogha féin.
- iii. Beidh Cruinniú Ginearálta Chomhaltas na Mac Léinn ina fhóram le hathbhreithniú a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí agus cúrsaí airgeadais an Chomhaltais le linn an tseimeastair.
- iv. Tabharfaidh an tUachtarán breac-chuntas ar chúrsaí airgeadais an Chomhaltais do Chruinniú Ginearálta Chomhaltas na Mac Léinn agus déanfaidh sé ceistanna maidir le cúrsaí airgeadais an Chomhaltais a fhreagairt.
- v. Cuirfidh gach oifigeach den Chomhaltas tuairisc i scríbhinn le chéile maidir lena ngníomhachtaí le linn na bliana agus scaipfear na tuairiscí sin ag Cruinniú Ginearálta

Chomhaltas na Mac Léinn. Cuirfidh an Comhaltas na tuairiscí sin ar fáil go leictreonach tráth nach déanaí ná aon seachtain amháin i ndiaidh an chruinnithe chomh maith. Caithfidh na hOifigigh na tuairiscí sin a chur faoi bhráid an Leasuachtaráin/an Oifigigh Oideachais trí lá coláiste ar a laghad roimh an gcruinniú.

B. An Fóram Oideachais

Déanfaidh an tOifigeach Oideachais cathaoirleacht ar an bhFóram Oideachais agus tiocfaidh siad le chéile uair sa seimeastar. Is é aidhm an Fhóram Oideachais plé a dhéanamh ar aon ábhar bainteach a théann i bhfeidhm ar oideachas na mac léinn san Ollscoil. Nuair is gá, féadfaidh an Fóram Oideachais a mholadh go ndéanfaí aon mhír ábhartha a phlé ag Comhairle na nIonadaithe. Beidh an Fóram Oideachais ar oscailt do bhaill uile an Chomhaltais.

C. An Fóram Leasa

Déanfaidh an tOifigeach Leasa cathaoirleacht ar an bhFóram Leasa agus tiocfaidh siad le chéile uair sa seimeastar. Is é aidhm an Fhóram Leasa plé a dhéanamh ar aon ábhar bainteach a éiríonn ar an gcampas nó taobh istigh den Ollscoil agus a théann i bhfeidhm ar leas na mac léinn atá ag déanamh staidéir in OÉ Gaillimh. Nuair is gá, féadfaidh an Fóram Leasa a mholadh go gcuirfí aon mhír ábhartha le chlár oibre Chomhairle na nIonadaithe. Beidh an Fóram Leasa ar oscailt do bhaill uile an Chomhaltais.

D. An Coiste Toghchán

Beidh ar an gCoiste Toghchán an tUachtarán, na Leasuachtaráin, agus an Ceann Comhairimh arna cheapadh de réir Sceideal I. Is iad dualgais an Choiste seo ná maoirseacht a dhéanamh ar gach toghchán de chuid an Chomhaltais agus cinntí a dhéanamh ar cheisteanna a thiocfaidh chun solais nach bhfuil plé déanta leo sa Bhunreacht seo ná sna sceidil atá ag gabháil leis. Sa chás go mbeidh ball den Choiste ag glacadh páirt sa toghchán agus ag iarraidh go n-atoghfaí é, beidh air éirí as a phost ar an gCoiste Toghchán. Déanfaidh an Coiste Feidhmiúcháin duine dá líon a ainmniú ansin chun an folúntas sin a líonadh. Beidh ar an gCoiste Toghchán liosta na rialacha agus na rialachán d'iarthóirí a chur ar chlár fógraí an Chomhaltais sula dtosóidh an feachtas.

E. An Coiste Foilseachán agus Fógraíochta

Beidh ar an gCoiste Foilseachán agus Fógraíochta an tUachtarán, na Leasuachtaráin agus baill foirne ábhartha a n-ainmneoidh an Coiste Feidhmiúcháin iad agus a bheidh ina stiúrthóirí ar an gCuideachta a chuirfear ar bun chun na críche sin. Is iad dualgais an Choiste seo maoirseacht a dhéanamh ar eagrú neamheagarthóireachta foilseachán de chuid an Chomhaltais agus cinntí a dhéanamh ar cheisteanna a thiocfaidh chun solais nach bhfuil plé déanta leo sa Bhunreacht seo ná sna sceidil atá ag gabháil leis. Glacfaidh an Coiste le gearáin faoi fhoilseacháin de chuid an Chomhaltais agus réachtálfaidh siad éisteacht chóir, chothrom maidir leo.

F. Fóram na gCumann

Déanfaidh Cathaoirleach na gCumann cathaoirleacht ar Fhóram na gCumann agus tiocfaidh siad le chéile uair amháin sa seimeastar ar a laghad. Is é aidhm Fhóram na gCumann plé a dhéanamh ar aon ábhar bainteach a théann i bhfeidhm ar chumainn na hOllscoile. Beidh Fóram na gCumann ar oscailt do reachtairí chumainn na hOllscoile. Féadfaidh reachtaire ionadaí cumainn a ainmniú chun freastal ar an bhFóram ina áit. Beidh ar Chathaoirleach na gCumann tuairisc i scríbhinn ar obair atá ar bun agus ar aon

eolas ábhartha eile a chur faoi bhráid aon Fhóiraim amháin ar a laghad gach seimeastar agus féadfaidh Fóram na gCumann iarraidh air tuairiscí sa bhreis a sholáthar.

G. Fóram na gClubanna

Déanfaidh Captaen na gClubanna cathaoirleacht ar Fhóram na gClubanna agus tiocfaidh siad le chéile uair amháin sa seimeastar ar a laghad. Is é aidhm Fhóram na gClubanna plé a dhéanamh ar aon ábhar bainteach a théann i bhfeidhm ar chlubanna na hOllscoile. Beidh Fóram na gClubanna ar oscailt do captaein chumainn na hOllscoile. Féadfaidh captaen ionadaí club a ainmniú chun freastal ar an bhFóram ina áit. Beidh ar Chaptaen na gClubanna tuairisc i scríbhinn ar obair atá ar bun agus ar aon eolas ábhartha eile a chur faoi bhráid aon Fhóiraim amháin ar a laghad gach seimeastar agus féadfaidh Fóram na gClubanna iarraidh air tuairiscí sa bhreis a sholáthar.

H. An Fóram Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta

Déanfaidh an tOifigeach Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta cathaoirleacht ar an bhFóram Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta, a thiocfaidh le chéile uair amháin sa seimeastar ar a laghad. Is é is cuspóir leis an bhFóram Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta ná plé a dhéanamh ar aon saincheistanna nó feachtais chomhshaoil agus inbhuanaitheachta a bhaineann le hábhar. Nuair is gá, féadfaidh an Fóram Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta aon mhír a bhaineann le hábhar a mholadh le haghaidh chlár oibre Chomhairle an Chomhaltais lena plé. Ceadófar d'aon bhall de chuid an Chomhaltais a bheith ar an bhFóram Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta.

I. Coiste na Gaeilge

Is é an Leas-Uachtarán don Gaeilge a bheidh ina chathaoirleach ar Choiste na Gaeilge agus tiocfaidh an coiste le chéile ar a laghad trí huaire in aghaidh na bliana acadúla. Oibreoidh Coiste na Gaeilge chun Straitéis Ghaeilge an Chomhaltais a chur i bhfeidhm agus a fhorbairt. Cuirfidh Coiste na Gaeilge tuairiscí ar a gcuid oibre faoi bhráid Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn go rialta. Beidh cead ag gach ball den Chomhaltas a bheith ar Choiste na Gaeilge.

11. TOGHCHÁIN

Déanfaidh lánbhaill an Chomhaltais an Coiste Feidhmiúcháin agus Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn a thoghadh ó lánbhaill an Chomhaltais de réir Sceideal I. Socróidh an Coiste Toghchán na nósanna imeachta le haghaidh toghcháin eile.

12. OIFIGEACH A BHRISEADH AS OIFIG

- A. Féadfar aon oifigeach a bhriseadh as oifig trí reifreann a dhéanfar de réir alt 16 den Bhunreacht.
- B. 50% den vótaíocht bhailí sa toghchán roimhe don phost is córam d'oifigeach a bhriseadh as oifig.
- C. Sa chás go nglacfar le togra den sórt sin, measfar gur éirigh an tOifigeach as agus ní fhéadfaidh sé bheith mar iarrthóir san fhothoghchán dá éis.

13. LEASUITHE

- A. Ní fhéadfar an Bunreacht a leasú ach amháin trí reifreann ar bhaill an Chomhaltais agus ní mór an reifreann sin a dhéanamh de réir na bhforálacha atá leagtha amach in Alt 16.
- B. Féadfaidh tromlach dhá thríán (2/3) de Chomhairle Chomhaltas na Mac Léinn, le córam, na sceidil atá ag gabháil leis an mBunreacht seo a leasú.
- C. Tabharfar fógra seacht lá coláiste ar a laghad maidir le leasuithe atá molta ar na Sceidil atá ag gabháil leis an mBunreacht seo. Ní mór do Chomhaltas na Mac Léinn na leasuithe molta sin a phoibliú go soiléir.

14. LÉIRIÚ AN BHUNREACHTA

Sa chás go mbeidh conspóid ann faoin mBunreacht nó faoi na Sceidil atá ag gabháil leis a léiriú, iarrfar ar an Uachtarán an cheist a réiteach. Seasfaidh cinneadh an Uachtaráin ach amháin sa chás go n-éireoidh le hagóid in aghaidh an chinnidh ag Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn, a bheidh comhdhéanta go cuí, tar éis tromlach simplí de na vótaí a fháil. Ní dhéanfar neamhbhaillí aon bheart a rinneadh de réir chinneadh an Uachtaráin roimh an agóid, áfach. Na téacsanna d'aon chóip den Bhunreacht seo nó de na Sceidil atá ag gabháil leis an mBunreacht seo, sa chás go mbeidh siad ag teacht salach ar a chéile beidh an leagan Béarla i réim.

15. MIONTUAIRISCÍ AGUS RÚIN A LÉIRMHÍNIÚ

Déanfaidh an tUachtarán cinneadh ar aon chonspóid faoi a léirmhíniú miontuairiscí nó rún a bhaineann le cruinnithe de chuid an Chomhaltais, agus aird mar is cuí a thabhairt aige ar na baill den Choiste óna dtagann an chonspóid.

16. AN REIFREANN

- A. Beidh reifreann ar gach ball den Chomhaltas ina ardúdarás maidir le gach ábhar a bhaineann le rialtas an Chomhaltais.
- B. Féadfar reifreann a ghairm maidir le nithe a bhaineann le beartas an Chomhaltais agus an Bunreacht de réir mar a éireoidh siad.
- C. Déanfar reifreann den chineál sin nach mó ná trí seachtaine agus nach lú ná dhá sheachtain tar éis an lae ar ar gaireadh é.
- D. Measfar gur ritheadh aon reifreann faoin alt seo sa chás go mbeidh tromlach de na vótaí a caitheadh ag an reifreann caite i bhfabhar an togra.
- E. Ní fhéadfaidh ach an Coiste Feidhmiúcháin nó Comhairle Chomhaltas na Mac Léinn, le córam, leasuithe a mholadh don Bhunreacht.
- F. Chun reifreann a fhoréileamh, ní mór síniú 500 ball a chur le foclaíocht mholta an reifrinn agus í a chur faoi bhráid an Bhainisteora Ghinearálta.

17. GNÍOMHAÍOCHTAÍ TRÁCHTÁLA

- A. Rithfear gníomhaíochtaí tráchtála an Chomhaltais de réir fhorálacha an Bhunreacht seo agus beidh siad faoi stiúir bhord stiúrthóirí Sheirbhísí Tráchtála Chomhaltas na Mac Léinn, OÉ Gaillimh Teoranta.
- B. Beidh an chuideachta i seilbh iomlán bhaill an Chomhaltais agus sealbhóidh Bord na nLontaobhaithe ar iontaobhas í.
- C. Ceapfaidh Bord na nLontaobhaithe, mar chomhaltaí den Chuideachta, Bord Stiúrthóirí, a dhéanfaidh maoirsiú ar reáchtáil na Cuideachta.
- D. Beidh ar oifigigh Choiste Feidhmiúcháin Chomhaltas na Mac Léinn éirí as a bpoist ar Bhord na Stiúrthóirí ag deireadh a dtéarmaí i seilbh oifige nó dhá mhí dhéag tar éis an post ar Bhord na Stiúrthóirí a ghlacadh. Beidh Uachtarán nuathofa Chomhaltas na Mac Léinn ina dhuine den lucht freastail gan cheart vótála ag cruinnithe de Bhord na Stiúrthóirí go dtí go gcuirfear tús lena théarma mar an tUachtarán.
- E. Feidhmeoidh ball foirne sinsearach de chuid an Chomhaltais mar rúnaí gan ceart vótála don Bhord. Beidh sé freagrach as cruinnithe an Bhoird a eagrú agus as aon dualgas eile a fhéadfaidh an Bord a shocrú ó am go ham.
- F. Beidh ar an mball foirne sinsearach de chuid na cuideachta tuairiscí a thabhairt don Bhord ar fheidhmíocht na nGníomhaíochtaí Tráchtála ag na cruinnithe sin.

18. GINEARÁLTA

- A. Tá Comhaltas na Mac Léinn, OÉ Gaillimh comhcheangailte le hAontas na Mac Léinn in Éirinn.
- B. Beidh dhá teanga oifigiúla chothroma ag an gComhaltas, .i. Gaeilge agus Béarla.
- C. Cuirfear gach ábhar oifigiúil de chuid an Chomhaltais, cibé acu i scríbhinn nó i bhfoirm leictreonach, ar fáil i nGaeilge agus i mBéarla araon.

19. CÚLGHAIRM

Déantar leis seo gach bunreacht roimhe seo a chúlghairm. Bíodh sin mar atá, níl toghcháin ar glacadh leo faoin mBunreacht roimhe seo déanta neamhbhaillí ná do-oibrithe de dheasca na cúlghairme seo go dtí go ndéanfar an chéad toghchán bliantúil eile.

20. CUR I BHFEIDHM

Tiocfaidh an Bunreacht seo agus aon leasú air sin i bhfeidhm tríocha lá tar éis an lae a nglacfaidh baill an Chomhaltais leis trí reifreann.